

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarix fani o'qituvchisi*

_____ning
*20__-20__-o'quv yilida 9-sinflar uchun
I chorak O'zbekiston tarixi fanidan*

DARS

ISHLANMALARI

**20__-20__-o‘quv yili 9-sinf O‘zbekiston tarixi fanidan
I chorak taqvim mavzu rejasi**

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1.	Kirish	1		
2.	Qipchoq Dashti va Movaraunnahrda siyosiy vaziyat	1		
3.	Qipchoq Dashti va Movaraunnahrda siyosiy vaziyat	1		
4.	Qipchoq Dashti va Movaraunnahrda siyosiy vaziyat	1		
5.	Movaraunnahrda Shayboniy hukmronligini o‘rnatilishi	1		
6.	Movaraunnahrda Shayboniy hukmronligini o‘rnatilishi	1		
7.	Shayboniy davrida davlat boshqaruvi	1		
8.	Shayboniy davrida davlat boshqaruvi	1		
9.	1-Nazorat ishi	1		
10.	Shayboniylar davrida iqtisodiy-ijtimoiy hayot	1		
11.	Shayboniylar davrida iqtisodiy-ijtimoiy hayot	1		
12.	Shayboniylar davrida iqtisodiy-ijtimoiy hayot	1		
13.	Shayboniylar davrida ichki va tashqi savdo	1		
14.	Shayboniylar davrida ichki va tashqi savdo	1		
15.	Shayboniylar davrida madaniy hayot	1		
16.	Shayboniylar davrida madaniy hayot	1		
17.	2-Nazorat ishi	1		
18.	Shayboniylar davri me'morchiligi	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Kirish

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: darsda XV asrgacha sodir bo'lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o'ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo'lgan jarayonlarni o'rganish. Tariximizni o'rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg'ularini shakllantirish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo'jalik hayotida erishgan kichik yutuqlarigacha bo'lgan voqealar mustaqil ishlashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg'otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o'rgatish.

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, o'z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg'otish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud tarix faniga oida axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta va boshq.) foydalana olish; media vositalardan zarur bo'lgan axborotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishlash, uzatish, saqlash, xavfsizligini ta'minlash va foydalanishda mediamadaniyatga rioya qilish; ma'lumotlar bazasini yarata olish, asosiylarini tanlay olish va ularni tahlil qila bilish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

Jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish; o'zining fuqarolik burch va huquqlarini bilishi, unga rioya qilish.

Darsning metodi: og'zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

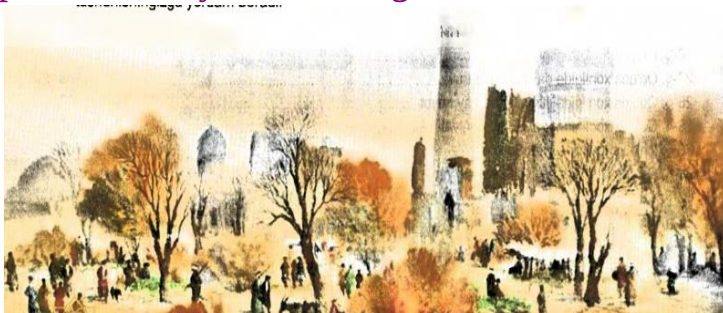
II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Siz quyi sinflarda mamlakatimiz tarixining eng qadimgi davridan XV asrgacha sodir bo'lgan voqealar bilan tanishdingiz. Jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o'ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo'lgan jarayonlarni o'rgandingiz. Ayni paytda xalqlar tarixida o'ziga xos tub yangilanish davrlari borki, bunday zamoniarda muayyan xalq dahosi, uning o'z salohiyatini namoyon etishga intilishi, yaratuvchanlik faoliyati eng yuksak cho'qqilarga ko'tariladi. Nisbatan qisqa muddatlarda erishiigan yutuqlar butun jahon ahlini lol qoldiradi. Yer yuzidagi ba'zi xalqlargagina nasib etadigan bunday yuksak ko'tarilishda – Renessans davrining asosini qurishda ajdodlarimizning ishtiroki bizni ruhlantiradi. Tariximizda ro'y bergan ayrim voqelaresa o'ylantiradi, kelgusi ishlarimiz uchun to'g'ri qaror qabul qilishimizga asos bo'ladi. O'tgan o'quv yilida XIII-XV asrlarda Amir Temur va temuriylar tarixini o'rganish orqali insonning o'z Vatanga bo'lgan muhabbati, sadoqati davlatning rivojlanishi uchun omil bo'lishiga guvoh bo'ldingiz.

Buyuk Amir Temurning Turon hududida parchalanib ketgan davlatlarni birlashtirib, tanazzulga uchrayotgan xo'jalik va madaniyatni bilan tanishdingiz.

qayta tikiash yo'lidagi sa'y-harakatlari, bunyodkorlik faoliyati Qo'lingizdagi ushbu darslik esa mamlakatimiz tarixining XVI-XIX asrlardagi hayoti haqida ma'lumot beradi. Darhaqiqat, bu davrda tariximiz bir tekisda kechgani yo'q. Temuriylar davlati o'rnida shayboniylar hokimiyati qaror topadi. Bu sulola 100 yil davomida katta bunyodkorlik ishlarini amalga oshiradi. Biroq, ichki nizolar oqibatida hokimiyat ashtarxoniylar sulolasi qo'lga o'tadi. Ular shayboniylarga qaraganda uzoqroq vaqt hukmronlik qilgan bo'lsalar-da, Buxoro xonligida ilm-ma'rifat rivoji sekinlashadi. Jamiyat va davlat ma'naviy hayotida mutaassiblik ustunlik qiladi. Davlat parokandalikka yuz tutadi. Hokimiyat ashtarxoniylar qo'lidan mang'itlar qo'lga o'tadi. Shuningdek, ashtarxoniylar davrida markaziy hokimiyatning zaiflashuvi oqibatida 1709-yilda Farg'ona vodiysi mustaqil bo'lib oladi va Qo'qon xonligi tashkil topadi. Temuriylardan so'ng Xorazmda dastlab hokimiyat shayboniylar, so'ng Eron safaviylari tomonidan egallanadi. Xorazm xalqi safaviylar qo'shinini Xorazmdan haydab chiqaradi. 1511-yilda tashkil topgan yangi davlat - Xiva xonligini arabshohiylar va qo'ng'irotlar sulolasi boshqaradi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

Darslik bilan tanishar ekansiz, o'rganiladigan davrga oid barcha voqea va hodisalar sizning tarixiy tafakkuringizni rivojlantiradi. Yangi O'zbekistonni qurishda asosiy omil bo'lgan "Bir bo'lsak yagona xalqmiz, birlashsak Vatanimiz!" shiorining mazmun-mohiyatini tushunishingizga yordam beradi.

V. O'quvchilarni rag'batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o'quvchilar rag'bat kartochkalari bilan rag'batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Qipchoq dashti va movarounnahrda siyosiy vaziyat

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: darsda XV asrgacha sodir bo'lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o'ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo'lgan jarayonlarni o'rganish. Tariximizni o'rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg'ularini shakllantirish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo'jalik hayotida erishgan kichik yutuqlarigacha bo'lgan voqealar mustaqil ishlashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg'otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o'rgatish.

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, o'z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg'otish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

o'z fikrini og'zaki va yozma tarzda aniq va tushunarli bayon qila olish, mavzudan kelib chiqib savollarni mantiqan to'g'ri qo'ya olish va javob berish; ijtimoiy moslashuvchanlik, o'zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish, jamoaviy hamkorlikda ishlash olish; muloqotda suhbatdosh fikrini hurmat qilgan holda o'z pozitsiyasini himoya qila bilish, uni ishtirok etish; turli ziddiyatli vaziyatlarda o'z ehtiroslarini boshqarish, muammo va kelishmovchiliklarni hal etishda zarur (konstruktiv) bo'lgan qarorlarni qabul qila olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

Jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish; o'zining fuqarolik burch va huquqlarini bilishi, unga rioya qilish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

inson mehnatini yengillashtiradigan, mehnat unumdorligini oshiradigan va qulay shartsharoitga olib keladigan fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalana olish.

Darsning metodi: og'zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Abulxayrxon Qipchoq dashtidagi tufk-mo‘g‘ul qabilalarining 200 dan ortiq sarkardalarining qo‘llab-quvatlashi natijasida Sharqiy Qipchoq dashtini birlashtiradi. Abulxayrxon Chingizxonning katta o‘g‘li Jo‘jixonning beshinchi o‘g‘li Shaybonning avlodi bo‘lib, shayboniylar sulolasining atalishi ham shu jihat bilan bog‘liqdir. Abulxayrxonning katta buvasi Po‘lat Sulton esa shayboniylar avlodiga mansub bo‘lgan. 1428-yilda Sibir g‘arbidagi Tura shahrini bosib oladi va uni davlat poytaxtiga aylantiradi. Abulxayrxon o‘z davlatini Oltin O‘rdadan mustaqil deb e‘lon qiladi. 1430-yilda Xorazmni ishg‘ol qilgach, “Ulug‘ xon” unvonini qabul qiladi. Ammo tez orada Xorazmni tark etishga majbur bo‘ladi.

1446-yilda temuriylarga qarashli Sirdaryoning o‘rta oqimida joylashgan Sig‘noq, Oqqo‘rg‘on, Arquq va O‘zgan shaharlarini bosib oladi. Poytaxtini Turadan Sig‘noqqa ko‘chiradi. Shu tariqa Abulxayrxon Temuriylar davlatining qo‘shnisiga aylanadi. Shahzodalarning taxt uchun kurashida goh unisini, goh bunisini qo‘llab, Temuriylar davlatining siyosiy hayotiga aralasha boshlaydi.

Abulxayrxon o‘zining raqiblarini turli yo‘llar bilan mag‘lub etadi. Oqibatda Oltin O‘rda xoni Baroqxonning o‘g‘illari Girayxon va Jonibekxonlar Mo‘g‘uliston xoni Isobug‘axon (Eson Buqo) huzuriga qochib boradilar. Xon ularga G‘arbiy Mo‘g‘uliston deb hisoblanuvchi hududlardan Chu vodiysi va Yettisuv o‘lkalarining birqismini beradi. Bu joy keyinchalik Abulxayrxon ta‘qibidan qochgan sultonlar uchun boshpanaga aylanadi va ular 1465-1466-yillarda Qozoq xonligiga asos soladilar.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Qipchoq dashtiga qaysi hududlar kirganligini bilasizmi?
2. Sulton Husayn Mirzo hukmronligining so‘nggi yillarida Xurosonda siyosiy vaziyat qanday edi?
3. Badiuzzamon va Sulton Husayn Boyqaro o‘rtasida kelib chiqqan nizo Shayboniylar xonga qanday imkoniyat beradi?

V. O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: _____
(imzo) (sana)

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o‘zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

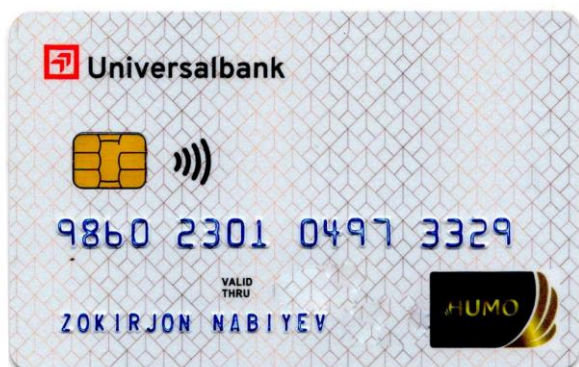
40 listdan iborat O‘zbekiston tarixi fanidan 9-sinf I chorak konspektini to‘loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

**To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#
Plastik egasi Nabiyev Zokirjon**

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**